

INTERPELLASJON

Aud Karin Oen (SV) hadde sendt inn slik interpellasjon:

«Rekruttering av læreplassar !

I Riksrevisjonens undersøking av styresmaktene sitt arbeid for å auke talet på læreplassar, Dokument 3:12 (2015-2016), finn ein mange gode tal og revisjonen har lagt fram mange nyttige opplysningar. Ifølgje samfunnskontrakten skal alle partar medverke i arbeidet med å rekruttere fleire lærebedrifter. Undersøkinga viser at det er eit stort potensial for å auke talet på lærebedrifter i alle fylke. I alt er det meir enn 92 000 verksemder med to eller fleire tilsette som ikkje har nokon lærling, men som driv innan bransjar der det allereie finst registrerte lærebedrifter.

Potensielle lærebedrifter, basert på talet på verksemder (fleire enn to tilsette) utan lærlingar og alle lærebedrifter, både i privat og offentlig sektor per mars 2015 syner at det i Hordaland er 8 199 verksemder med fleire enn 2 tilsette utan lærling og 2 075 med lærling, potensielle lærebedrifter i prosent er 80 % (kjelde: Riksrevisjonens undersøking av styresmaktene sitt arbeid for å auke talet på læreplassar Dokument 3:12 (2015–2016)).

Mange fylkeskommunar overlèt rekrutteringsarbeidet til opplæringskontora i fylket, utan at desse kontora nødvendigvis aktivt gjennomfører aktivitetar som direkte medverkar til at det vert etablert nye lærebedrifter. Under halvparten av fylkeskommunane (8 av 19) har kartlagt potensielle lærebedrifter i eige fylke.

Vidare fremja regjeringa i januar 2016 ein lovproposisjon med blant anna forslag om at offentlege oppdragsgivarar skal krevje at leverandørar av ei anskaffing er knytte til ei lærlingordning, og at éin eller fleire lærlingar deltek i arbeidet med oppdraget eller leveransen. Det går fram av forslaget at kravet skal gjelde i bransjar der Nærings- og fiskeridepartementet i forskrift har definert at det er særleg behov for læreplassar, og det kan òg bli avgrensa til å gjelde berre for kontraktar over ein viss verdi og ei viss tid. Hordaland fylkeskommune har store byggeprosjekt og anbod både på veg, bruer, skular, bussar, ferjer osb. Dette gjev eit stort potensiale i å skaffe læreplassar.

Spørsmål:

Kan fylkesordføraren gjere greie for:

1. Korleis vert rekrutteringsarbeidet av lærebedrifter ordaland fylkeskommune gjennomført?
2. Kor mange nye bedrifter har fylkeskommunen/opplæringskontoret spurd om å ta inn lærlingar?
3. Korleis følgjer fylkeskommunen opp at det vert teke inn lærlingar i leverandørar av ei anskaffing? Finst det tal på dette?
4. Kor mange står utan tilbod om læreplassar?
5. Ser fylkesordføraren nokon moglegheit til å auke talet på lærebedrifter på bakgrunn av dei opplysningane som her framkjem?»

Fylkesordføraren svarte slik:

1. «Korleis vert rekrutteringsarbeidet av lærebedrifter Hordaland fylkeskommune gjennomført?

Fagopplæring sitt arbeid med å rekruttere nye lærebedrifter i offentlig og privat sektor er tatt inn i planen om arbeidskraft og kompetanse, som skal ha perspektiv for perioden 2017 – 2030. Planen er framleis under arbeid, og det kan kome endringar fram til planen vert vedteken. Hovudmåla i planen er

Betre balanse mellom tilbod og etterspurnad etter kompetanse og arbeidskraft i Hordaland

- Arbeidslivet i Hordaland skal ha naudsynt kunnskap og kompetanse til å møte framtidige omstillingsbehov gjennom tilgang til relevante etter- og vidareutdanningstilbod og tilpassa utdanningsløp.
- Arbeidslivet sitt behov for arbeidskraft og kompetanse skal vere styrande for dimensjoneringa av utdanningar som er særskilt etterspurd i den regionale arbeidsmarknaden
- Betre tilpassing mellom vidaregåande opplæring, fagskule og universitet/høgskule slik at det blir tydelegare og enklare å vandre på langs i utdanningssystemet
- Innbyggjarane i Hordaland skal ha tilstrekkeleg tilgang til profesjonell, offentleg og gratis karriererettleiing, med vekt på karrierelæring, i den livsfasen dei er i.

Hordaland fylkeskommune legg følgjande føresetnader til grunn for å lukkast med strategiane for å nå måla i planen. Strategiar skisserer korleis ein vil arbeide for å oppnå måla, kva verkemiddel som skal takast i bruk og kva for arbeidsmetodar som er mest relevante.

I regional plan for kompetanse og arbeidskraft er følgjande strategiar prioritert:

- Etablere eit forpliktande samarbeid om utdanningstilbod mellom næringslivet, kommunar og utdanningsaktørane
- Sikre eit oppdatert kunnskapsgrunnlag om noverande og framtidig kompetansebehov i arbeidslivet

Tiltak:

- Utarbeide modell for forpliktande samarbeid om tilbod og etterspørsel av kompetanse og arbeidskraft i Hordaland mellom næringslivet, kommunar og utdanningsaktørane.
- Vidareutvikle metodar og verktøy for å skaffe seg oversikt over og kunnskap om arbeidsmarknaden og framtidige kompetansebehov som aktørane kan slutte seg til.
- Utarbeide eit opplegg for systematisk bruk og fortolking av analysane for å tilpasse utdanningstilbodet til arbeidslivet sine behov.

I tillegg til det som er nemnt ovanfor, er også «Aksjon lærebedrift», som er eit samarbeid mellom NHO, LO og fylkeskommunen, eit verkemiddel der partane i arbeidslivet kvar i sin del av arbeidslivet jobbar målretta for å auke talet på lærebedrifter i privat og offentleg sektor. Fagopplæringskontoret yter økonomisk tilskot til aktørane i ordninga.

2. Kor mange nye bedrifter har fylkeskommunen/fagopplæringskontoret spurd om å ta inn lærlingar?

Talet på tilgjengelege lære plassar kan vi ikkje seie noko om, men vi kan seie noko om kor mange intensjonsavtalar vi har med dei ulike læreverksemdene. Det er pr. i dag ca. 200 nye intensjonsavtalar. Sjølv om talet på intensjonsavtaler er høgt, er det svært usikkert om bedriftene tek inn like mange lærlingar som talet på intensjonsavtaler skulle tyda på. Fagopplæringskontoret opplever stadig at verksemdar ikkje kan ta inn lærlingar som planlagt då intensjonsavtalen blei send inn. Det kan vere hendingar som går direkte på verksemda sitt livsgrunnlag, som tap av anbod, eller sviikt i etterspurnad etter varer og tenester frå verksemda.

3. Korleis følgjer fylkeskommunen opp at det vert teke inn lærlingar i leverandørar av ei anskaffing? Finst det tal på dette?

Innkjøpsseksjonen jobbar saman med dei ulike innkjøpseiningane for å få på plass gode og felles rutinar for fylkeskommunen i samband med at nytt regelverk, inkludert eiga forskrift om krav til bruk av lærling, trådte i kraft 1. januar. Ny innkjøpspolitikk for fylkeskommunen ligg som sak til fylkestinget, og som følgje av dette vil også arbeidet med felles rutinar for oppfølging vidareutviklast så langt det er hensiktsmessig. Innkjøpsseksjonen sine standardiserte

kontraktsoppfølgingsrutinar inkluderer pr. i dag oppfølging av mellom anna løns- og arbeidsvilkår, og eigedomsavdelinga får månadleg rapport om bruk av lærling frå leverandør av totalentreprise på Bergen katedralskole. Pr. i dag er det ikkje henta inn eit samla tal for kor mange lærlingar som er i arbeid på ulike kontraktar for Hordaland fylkeskommune.

4. Kor mange står utan tilbod om læreplassar?

Det er ikkje mogleg å svare på kven som ikkje får læreplass før tidsfristen for formidling til læreplass er passert. I følgje lokal inntaks- og formidlingsforskrift er fristen for formidlinga sett til 15. august.

Formidling til læreplass skjer etter følgjande kriterium:

Kriteria for inntak til Vg3 er etter forskrift til opplæringslova §6A-1: Verkeområde og vilkår for formidling til læreplass som lærling eller lærekandidat. Kravet er at søkjarar til læreplass som lærling må oppfylle vilkåra til neste trinn for å kunne bli formidla til opplæring i bedrift på neste trinn. Dette inneber mellom anna at søkjaren må ha bestått faga innanfor programområdet på Vg2 jf. §6-28 for å kunne formidlast til Vg3, eller ha faglege føresetnader for å følgje opplæringsåret på neste nivå, jf. §6-37.

§ 6A-9. Rett til Vg3 i skole

Søkjarar som har lovfesta rett til opplæring etter opplæringslova § 3-1, men ikkje får tilbod om læreplass, har rett til inntak i eit programområde på Vg3 som byggjer på det programområdet på Vg2 som søkjaren har gjennomført. Fylkeskommunen skal tilby søkjaren opplæring i skule dersom søkjaren ønskjer det, og dersom dei ikkje kan skaffe læreplass innan 1. september. Tilsvarende plikt til å tilby opplæring i skule gjeld der læreplanverket fastset eit anna opplæringsløp.

Det er også presisert i lokal forskrift kap. 3 Formidling §25 første ledd: Alle søkjarar med opplæringsrett vert formidla etter at søknadsfristen er gått ut. Søkjarar som ikkje er kvalifisert til formidling, vert tekne ut av formidlinga seinast 1. august. § 25, andre ledd: Søkjarar med opplæringsrett som ikkje har fått læreplass innan 15. august, skal få tilbod om Vg3 i skule innan 15. september.

Det er per dato ikkje mogleg å seie noko om kor mange søkjarar som vil stå utan tilbod om læreplass hausten 2017 før formidlinga til læreplass er avslutta innan 15. august. Det vi kan seie, er at dersom vi legg til grunn tala frå hausten 2016 over dei som var kvalifisert til formidling til læreplass, men starta i alternativ slutt opplæring i skule, kan dette vere ein indikator på kva som kan bli resultatet for hausten 2017.

Fordelinga i faga for 2016 blei som følgjer:

Frå Vg2 kjøretøy starta 9 elevar. Vg2 Industriteknologi 16 elevar i platefaget, sveisefaget og industrimekanikarfaget. 10 elevar i CNC-faget. Frå Vg2 elenergi starta 14 elevar. Frå Vg2 maritime fag starta 10 elevar. Frå Vg2 IKT-servicefaget starta 19 elevar.

Ovannemnde tal er ein peikepinn på behovet i åra som kjem. Det skal også nemnast at 10 elevar frå Vg2 brønnteknikk fekk tilbod om påbygg til allmennfag. Det var ikkje mogleg å etablere eit Vg3-tilbod for denne gruppa innanfor dei økonomiske rammer som var tilgjengelege. Dei fikk retten sin gjennom Vg3 påbygg.

5. Ser fylkesordføraren nokon moglegheit til å auke talet på lærebedrifter på bakgrunn av dei opplysningane som her framkjem?

Med bakgrunn i ovannemnte opplysningar ser fylkesordføraren gode moglegheiter for å auke talet på lærebedrifter. Det er likevel ikkje mogleg å gje nokon garanti eller eit tal på kor mange nye

lærebedrifter ein ser føre seg då planen er under arbeid, og fleire bransjar opplever konjunktursvingingar. Særleg industri, olje- og gassnæringa har vore utsett dei siste åra.

Aksjon lærebedrift, som er eit samarbeid mellom NHO, LO og fylkeskommunen, er etter søknad frå partane vidareført i 2017. Dette gir oss tilgang til heile bedriftsregisteret til NHO og tillitsmannsapparatet til LO. Eit strategisk godt samarbeid med partane i arbeidslivet er heilt avgjerande for ei velfungerande lærlingordning. Gjennom dette samarbeidet synleggjer vi også trongen for læreplasser.

Eitt av dei viktigaste tiltaka fylkeskommunen gjennomfører som ein del av samfunnskontrakten for fleire læreplassar, er å opprette ein arbeidslivkoordinator ved 5 vidaregåande skular i fylket. Dette er eit konkret tilsvar til målet i samfunnskontrakten om å etablere lokale nettverk for å skaffe fleire læreplassar. Desse skal vere eit bindeledd mellom skulen og lokalt arbeidsliv. Koordinatorane skal vere ein ressurs for elevar og skule, både i arbeid med å hjelpe elevar i å få relevant yrkesfagleg fordjuping (YFF) og betre moglegheit for læreplass. Desse koordinatorane blir lærde opp i eit nytt verktøy for fleire læreplassar som er utarbeidd i samarbeid med fylka og Nasjonalt senter for IKT. Dette verktøyet skal gje lærarar og elevar god oversikt over godkjente lærebedrifter og bedrifter som potensielt kan bli lærebedrifter. Særleg det siste vil vere eit viktig element for å auke talet på læreplassar. Adressa til den nye nettressursen er <https://utdanning.no/finnlarebedrift>

Prosjektet blei vedteke i fylkestinget gjennom forslaget «Auka gjennomføring i yrkesfaga» saksnr PS 162/2016.

Prosjektleiar og prosjektmedarbeidar blei tilsett frå 01.01.2017, og dei første koordinatorane vert tilsette i juni 2017.»

SPØRSMÅL

1. May Eva Sandvik (H) hadde sendt inn slikt spørsmål:

«Psykososialt miljø i den vidaregåande skulen

Det psykososiale miljøet er svært viktig for den enkelte elev sin trivsel og læringsvilkår i den vidaregåande skulen. Det er derfor nyttig og viktig med informasjon og kunnskap om dette tema både for føresette og ikkje minst oss som skuleeigar.

Høgre ved statsminister Erna Solberg har nok ein gong sett det psykososiale miljøet på dagsorden. Sjølv om alle er samde om at det er nulltoleranse for mobbing, så eksisterer det store utfordringar både i grunnskulen og i den vidaregåande skulen. «Jeg vil ha kampen mot mobbing som punkt en, fordi det er et av de viktigste målene vi kan ha for å gi barna våre en bedre hverdag», seier statsminister Erna Solberg.

I opplæringslova § 9a-3 1. ledd heiter det: «Skolen skal aktivt og systematisk arbeide for å fremje eit godt psykososialt miljø, der den enkelte skal oppleve tryggleik og sosialt tilhør»,

Spørsmål 1:

Korleis arbeider Hordaland fylkeskommune aktivt og systematisk for å fremje eit godt psykososialt miljø i den vidaregåande skule?

Spørsmål 2:

I opplæringslova § 9a-3 3. ledd heiter det: «Dersom ein elev eller forelder ber om tiltak som vedkjem det psykososiale miljøet, deriblant tiltak mot krenkjande åtferd som mobbing, diskriminering, vald eller rasisme, skal skolen snarast mogeleg behandle saka etter reglane om enkeltvedtak i forvaltningslova».

Kor mange enkeltvedtak er gjort i den vidaregåande skulen i Hordaland frå skuleåret 2015/2016 og fram til i dag? Og korleis fordeler dette seg på dei enkelte skulane?

Spørsmål 3:

I opplæringslova § 9a-3, 3. ledd, siste setning: «Om skolen ikkje innan rimeleg tid har teke stilling til saka, vil det likevel kunne klagast etter føresegnene i forvaltningslova som om det var gjort eit enkeltvedtak»,

Kjenner fylkesordførar til at det har vore klaga frå elevane/foreldra utan at det føreligg eit enkeltvedtak, i så tilfelle kor mange klager gjeld dette, og kjenner fylkesordførar til om elevar som mobbar eller vert mobba har bytta skule?»

Fylkesordføraren svarte slik:

«Spørsmål 1:

Hordaland fylkeskommune arbeider aktivt og systematisk for å fremje eit godt psykososialt miljø i den vidaregåande skulen. Det systematiske arbeidet er forankra i lovverk (opplæringslova § 13-10, § 9a-1, § 9a-3, 9a-4 til 9a-7) og sett i verk gjennom skuleeigar sine rutinekrav i kvalitetssystemet, i system for verksemdbasert vurdering og i kompetanseheving av skuleleiarar, elevråd, elevteneste, elevinspektørar og andre tilsette med særleg ansvar for skulemiljøet.

Skuleeigar og skulane har fokus både på førebygging og på handsaming av einskildsaker. Elevar og foreldre som treng rettleiing kan ta kontakt med mobbeombodet. For å halde oversikt over type og tal saker er det eit krav i rutinen frå skuleeigar at skulen skal sende kopi av enkeltvedtak frå skulane. Vidare er skuleeigar involvert i arbeidet med klagesaker til Fylkesmannen. Desse systematiske grepa er tekne for at skuleeigar skal kunne støtte og følgje opp skulane, og eventuelt setje i verk større systematiske grep der det er naudsynt.

Kvalitetssystemet – Rutinar og retningslinjer for oppfølging av lovkrav omfattar mellom anna:

- Rutinar knytt til krav om internkontroll i skulane skal sikre at krava i opplæringslova kap. 9a blir følgt opp i tråd med lovverket. Til hjelp i dette arbeidet er det utarbeidd ei eigenevaluering til bruk for skulane. I skulane si eigenrapportering meiner til dømes 77% av skulane at dei har på plass rutinar for å gjere enkeltvedtak.
- Krav til systematikk og dokumentasjon av det førebyggjande arbeidet med psykososialt skulemiljø. Gjennom skulemiljøutvalet involverer skulane tilsette, elevar og føresette. Mål, tiltak og rutinar skal evaluerast årleg.
- Fylkesdirektør opplæring har vedteke at skuleeigar skal gjennomføre tilsyn med skulane på grunnlag av risikobasert analyse. Det skal gjennomførast tilsyn ved eit utval skular kvart år. Rutinar for tilsynsbesøk er utarbeidd og ligg i kvalitetssystemet. Det er så langt ikkje gjennomført tilsyn med skular, men det skal etter planen gjennomførast nokre tilsyn i løpet av 2017.

System for verksemdbasert vurdering:

- Det kanskje viktigaste grunnlaget for innsatsen i det førebyggjande arbeidet kjem fram av signala som er gitt i styringsdokument for det pedagogiske utviklingsarbeidet ved dei vidaregåande skulane. I dette dokumentet blir det konkretisert kva ansvar skuleleiarar, lærarar og elevar har for å sikre nulltoleranse for mobbing og eit helsefremjande skulemiljø. Dette arbeidet blir følgt opp gjennom fylkesdirektøren sin styringsdialog og i skulebesøka.

Kompetanseheving i arbeidet med førebygging og fremjing av eit godt psykososialt miljø:

- Årleg konferanse om skulemiljø for rektorar, elevinspektørar og elevråd med aktuelle tema og foredragshaldarar.

- Årleg fagdag for elevinspektørar (f.o.m. 2016) med aktuelle tema innan førebygging, inkludering og psykososialt miljø.
- Kurs i 2016/17 som ble halde av læringsmiljøsentret i Stavanger.

Ombodsordningar:

- Ordninga med mobbeombod er under evaluering etter at ombodet har vore tilsett i ei prosjektstilling sidan august 2014. Mobbeombodet har mellom anna arrangert kurs for lærarar og rettleia skular i handtering av enkeltsaker.
- Elev- og lærlingombod er tilsett frå januar 2017. Til liks med mobbeombodet er tilsettinga ei styrking av elevar og lærlingar sitt vern og kompetanseheving for skular og skuleeigar. Ei styrking av elevmedverknaden er ein naudsynt del av det systematiske arbeidet med fremjing av eit godt psykososialt miljø.

Spørsmål 2:

På grunnlag av innhenta informasjon pr. 01.03 kan det sjå ut som om det er gjort om lag 75 enkeltvedtak i dei vidaregåande skulane frå 2015/16 og fram til no. Dette talet byggjer på rapportering frå skular, men grunna ferieavvikling har det ikkje vore mogleg å få fram heilt sikre tal. På fleire skular er det berre gjort eit vedtak. Av omsyn til personvern i einskildsaker er det ikkje høve til å spesifisere tala på dei enkelte skulane.

Spørsmål 3:

Fylkesordføraren har ikkje tal som kan vise klager frå elevane/foreldra utan at det har lagt føre enkeltvedtak. Mobbeombodet sine tal viser at det har kome om lag 15 saker har blitt meld inn frå elevar og føresette. I om lag fire av desse sakene burde det etter ombodet si vurdering ha vore fatta enkeltvedtak.

Fylkesordføraren kjenner til at elevar som har mobba, og elevar som har vorte mobba har bytta skule, men det er vanskeleg å få fram korrekte tal fordi vi ikkje alltid har sikker kunnskap om årsaker til skulebyte.»

2. Aud Karin Oen (SV) hadde sendt inn slikt spørsmål:

«Det er store medieoppslag om russelåten som omtalar overgrep mot mindreårige, rus og sex. Russebussen Playboy 2017 består av russ frå Amalie Skram vidaregåande skule, Nordahl Grieg vidaregåande skule, Fana Gymnas og Stend vidaregåande skule. Dette er våre elevar og det er tydeleg at dei treng ein kraftig korreksjon i høve til det dei her driv på med. Reglementet til vgs omfattar ikkje aktivitetar utanom skuletida slik eg oppfattar det. Her trengs det gjerast noko. Kan ein sjå på eit etisk reglement e.l. for å kunne setja stopper for slik åtferd. Me kan ikkje sitja stille og la dette gå forbi utan at ein tek affære!»

Fylkesordføraren svarte slik:

«Fylkesordførar informerer om at Hordaland fylkeskommune har lang tradisjon med eit samarbeidsforum knytt til russefeiring. Ei eiga samarbeidsgruppe består av representantar for rektorane og elevinspektørane, politiet, skulehelsetenesta, Trygg trafikk, opplæringsavdelinga og hovudrussestyret i Bergen. Gjennom dette samarbeidet og ein kjent møteplan, ønskjer fylkesrådmannen å leggje til rette for ei tryggare russefeiring for avgangselevar ved dei vidaregåande skulane i Hordaland, slik at flest mogleg gjennomfører og består.

Å skape ein god dialog med og bidra med relevant informasjon til hovudrussestyret, er ein viktig del av arbeidet i samarbeidsgruppa. I møta har både politi og skulehelsetenesta understreka krav om at russen må kjenne til og halde seg innanfor lov, forskrift og regelverk gjennom russetida.

Russefeiringa er i privat regi og er såleis utanfor skulen og skuleeigar sitt ansvars- og styringsområde. Likevel legg skular og skuleeigar arbeid ned i å styrke det førebyggjande og haldningsskapande arbeidet med tanke på tryggast mogleg russetid. Skulane ser det som ei viktig oppgåve å informere klart og tydeleg overfor foreldra, og temaet russefeiring vert ved fleire skular teke opp allereie frå vg1. Politiet er ein viktig part også når det gjeld informasjon overfor føresette.

Samarbeid med politi, helse og russestyret er prioritert for å kunne påverke til grensesetting og ansvarleggjering i høve til russefeiringa, t.d. reglar for russeknutar og arrangement som held seg innan lovlege grenser. Åtferd innan skuledagen (eller som har innverknad på skulekvardagen) handterer skuleleiinga i tråd med skulen sitt ordens- og åtferdsreglementet.

I samband med medieoppslag førre veke, har det vore tett dialog mellom nemnde rektor ved Amalie Skram vidaregåande skole, regionsleiar og politi. I media har både rektor og politiet tatt tydeleg avstand frå tekstane i den aktuelle russelåten.

I 2016 og no i 2017 har det kome russelåtar med innhald som heilt klart er uakseptable. Det vart i 2016 og no i 2017 klart markert at slike tekstar og slike handlingar gjer at ein vanskeleg kan samarbeide med russestyret eller russepresidentar. Både i 2016 og i 2017 har markering frå skuleleiing og skuleeigar ført til endringar i opplegget som russeren er ansvarleg for. Dei fleste elevane tek nok avstand frå haldningane og frå den aktuelle russelåten. Markeringa av grenser og kritikken mot teksten i russelåten har bidrege til at teksten vert justert.

Fylkesordføraren ser det som viktig å vurdere skuleeigar sitt framtidige samarbeid med russestyret.»

3. Marthe Hammer (SV) hadde sendt inn slikt spørsmål:

«Medmenneskelighet på bybanen

Viser til innlegg «Hverdagsintegrering på bybanen» i BT 5. mars 2017:

<http://www.bt.no/btmeninger/debatt/Hverdagsintegrering-pa-Bybanen-331342b.html>

Der en gruppe innvandrere skal ta bybanen i vinterferien, de er 4-5 voksne og har med seg to barn i barneskolealder. «Barna viser skolekort, og får beskjed om at disse ikke gjelder i vinterferien. Etterpå blir det spørsmål om ikke barn kan reise gratis på de voksne sin billett. Nei, det kan de ikke. På veldig dårlig norsk prøver en eldre bror å forklare at barna skal på et arrangement på skolen, som skolen arrangerer for de barna som ikke er på vinterferie. De forklarer at skolen har forklart til de at barn kan reise på voksne sin billett. Det hjelper heller ikke. Kontrolløren gir beskjed om at reglene er endret, og de får spørsmål om de vil betale boten på stedet. De får videre beskjed om at de kan klage på boten gjennom å sende en klage til Skyss.»

Innsenders og «andre medpassasjerers involvering og medmenneskelighet hjelper ikke mye i denne situasjonen. Regler er regler.»

Denne dagen i vinterferien hadde skolen tatt et tak for å øke hverdagsintegreringen. De hadde laget et arrangement for alle de barna som ikke var på vinterferie. Barn som ikke har bestefar og bestemor på hytten. Som ikke har penger til å reise noen steder. Men kan ta Bybanen. For skolekort har de jo. Bare så synd at det ikke kunne brukes i vinterferien.

Spørsmål til fylkesordføreren:

- Er det riktig at skolekort ikke gjelder i vinterferien?
- Reglene har blitt endret. På hvilken måte har denne informasjonen blitt gjort kjent?
 - Har den vært opp på skjermene i alle vognene nå i vinterferien?
 - Finnes det for eksempel informasjon på flere språk?

- **Hvor hensiktsmessig** og hvor lønnsomt er det å innskrenke barns skolekort i en ukes vinterferie?
- Dette eksemplet viser hverdagsintegrering i praksis, gjennom at skolen tilrettelegger for arrangementet i vinterferien.
 - På hvilken måte kan hordaland fylkeskommune og skyss legge til rette for at arrangementet av skolen i vinterferien og andre ferie dekkes gjennom skolekortet, slik at barn og unge kommer seg på slike viktige inkluderende arrangementer?»

Fylkesordføreren svarte slik:

«Skulekort er knytt til det nasjonale regelverket for skuleskyss, som regulerer at kommunane skal finansiere skulereisa for elevar som etter gitte kriterium har rett på gratis skuleskyss. Skulekortet er knytt til den enkelte eleven, og kommunen har gjennom skulekortsystemet betalt for to reiser dagleg i skuleårets 190 skuledagar: Ei reise til skulen og ei reise heim att. Skulekortet dekkjer såleis ikkje reiser på andre strekningar, på fritida eller i skuleferier. På slike reiser må eleven sjølv kjøpe billett, på lik linje med alle andre reisande. Kvart skulekort blir utdelt i ei kortmappe saman med ei lita trykksak der reglane er tydeleg formulert.

Dersom skulekort skal dekkje fleire reiser enn dei som kommunen har betalt for, må dette finansierast utover dei 190 skuledagane.

I den aktuelle saken er gebyret til kunden sletta, uavhengig av medieomtalen av saka. I sakshandsaminga hos Skyss blir ein del gebyr sletta allereie før dei blir fakturerte, eller refundert dersom dei er blitt betalt på staden, på bakgrunn av formelle feil, særskilte omstende eller andre tilhøve. Situasjonen som vert beskrive i lesarbrevet er ei av dei type sakene som blir sletta når gebyret kjem inn, i dette tilfellet på bakgrunn av ei nyleg regelendring. Familierabatten, som familien var blitt opplyste om at dei kunne nytte, vart endra med verknad frå 1. februar. I ein overgangsperiode sender Skyss ut informasjonsbrev i staden for faktura til kundar som er blitt tekne i kontroll knytt til feil bruk av familierabatt. Dette gjeld berre førstegangstilfelle, så dersom ein kunde blir tatt i ny kontroll for det same tilhøvet, vil gebyret sjølv sagt ikkje bli sletta.»

4. Silje Hjemdal (Frp) hadde sendt inn slikt spørsmål:

«Velferdsteknologi for langtidssyke skoleelever

I en interpellasjon før jul tok jeg opp viktigheten av å tilrettelegge for langtidssyke barn og unge. Dette for å både gi tilpasset undervisning, men også av helsemessige og sosiale grunner.

I BA 2. mars kunne vi lese om Marthe som er elev ved Krokeide vgs som følger undervisningen via roboten AV1 når hun ikke er i stand til å følge ordinær undervisning.

<https://www.ba.no/nyheter/vitenskap-og-teknologi/medisin-og-helse/marthe-25-folger-undervisningen-via-en-robot-i-klasserommet/s/5-8-527487>

Dette er et av mange eksempler på hvordan skoleelever nå har en mulighet til å delta og føle seg inkludert i skolehverdagen. En slik deltakelse vil også kunne redusere risikoen for frafall, og det til en rimelig penge.

For mange kan følelsen av å ikke være inkludert i skolefelleskapet føles som en ekstra sterk belastning i tillegg til sykdommen.

Flere unge som er elever ved våre skoler bør nå få muligheten til å benytte seg av slike hjelpemidler. Nå fremstår det som tilfeldig hvilke skoler som prioriterer å gi et slikt tilbud.

I sak PS 90/16 vedtok fylkestinget følgende; *Vedtak Hordaland fylkesting ber administrasjonen legge frem en sak som belyser muligheten for et prøveprosjekt med velferdsteknologi for å forhindre isolasjon og ensomhet blant langtidssyke barn og unge i videregående skole*

Spørsmålet blir da;

1. Vil Hordaland fylkeskommune oppmuntre skolene i fylket til å benytte seg av velferdsteknologi, som for eksempel AV1, som en del av tilpasset undervisning for langtidssyke?
2. Når er det forventet at Hordaland fylkesting får en egen sak om prøveprosjekt med velferdsteknologi slik som vedtatt i sak 90/16?»

Fylkesordføreren svarte slik:

«Fylkesordføreren viser til vedtak i PS 90/16 og informerer om at det vil bli lagt fram ei politisk sak for fylkestinget i juni som gjer greie for korleis administrasjonen føreslår å prøve ut ny velferdsteknologi. Målet er å skaffe eit betre kunnskapsgrunnlag og undersøke om ny teknologi kan bidra til å redusere isolasjon og einsemd blant langtidssjuka born og unge i vidaregåande skule. I saka vil det gå fram at fylkesrådmannen vil lage ei utlysing der skulane vil bli oppmoda til å delta i eit utprøvingssprosjekt i 2017-18.»

5. Silje Hjemdal (Frp) hadde sendt inn slikt spørsmål:

«Fritt skolevalg i den nye regionen

1. mars kunne vi lese på NRK at elever i både Sogn og Fjordane og Hordaland krever å få velge fritt mellom de ulike videregående skolene i den nye Vestlandsregionen.

<https://www.nrk.no/sognogfjordane/ungdomane-vil-velje-fritt-i-den-nye-vestlandsregionen-1.13400698>

Ettersom fritt skolevalg har vært en suksess i Hordaland, ser FrP ingen grunn for at man ikke skal legge dette til grunn for den nye regionen. Fritt skolevalg er høyt verdsatt hos elevene, og det må kunne forventes at deres rettigheter ikke skal svekkes av at S&F og HFK går sammen.

Det er mange skoleungdommer som har spørsmål om dette, og frykter at politikerne skal ta fra dem deres valgfrihet. Ettersom det er uavklart hvordan inntaket til de videregående skolene i regionen skal organiseres, er det viktig at politikerne sender et tydelig signal om hva de ønsker.

Vår skoleungdom fortjener at vi tar dem seriøst når de er så tydelige på at det frie skolevalget må bevares.

Spørsmål;

1. Vil fylkesordføreren sende et tydelig signal til vår skoleungdom om at de får beholde fritt skolevalg i den nye regionen?
2. Kan fylkesordføreren kort orientere Hordaland fylkesting om videre prosess med inntaksarbeidet?»

Fylkesordføreren svarte slik:

«Begge fylka har i dag eit fritt skuleval basert på karakterstyrt inntak. Det er det nye regiontinget som fastset inntaksreglementet i den nye regionen.»

6. Terje Kollbotn (R) hadde sendt inn slikt spørsmål:

1. «Nyleg la regjeringa, med støtte frå V og KrF fram eit nytt Norgeskart med ny inndeling av landet i kommunar og regionar. Fylkesordføraren gav då uttrykk for, m.a. i NRK, at han var skuffa over at regjeringa ikkje hadde gjennomført tvangssamanslåing av Rogaland med Hordaland og Sogn og Fjordane. Var dette eit soloutspel frå fylkesordføraren, eller var dette forankra i eit politisk fleirtal i fylkestinget?
2. Regjeringa har til no signalisert at dei planlegg å flytte 1200 statlege arbeidsplassar ut frå Oslo til andre deler av landet i samband med regionsreforma. (Til samanlikning har det blitt etablert ca. 4000 nye statlege arbeidsplassar i Oslo dei siste åra). Er fylkesordføraren nøgd med desse ambisjonane frå regjeringa - og kor mange nye statlege arbeidsplassar forventar han til Hordaland som ein del av regionreforma?
3. Hordaland fylkesting vedtok på sitt førre ekstraordinære møte at det var eit vilkår for samanslåing mellom Hordaland og Sogn og Fjordane at det vart tilstrekkeleg med overføring av meiroppgåver og statlege arbeidsplassar til fylket vårt. I motsett fall skulle Hordaland halde fram som eige fylke. Når trur fylkesordføraren at fylkestinget kan ta endeleg stilling til om desse vilkåra er oppfylt?»

Fylkesordføraren svarte slik:

«Spørsmål 1:

Fylkesordføraren er skuffa over at dei tre fylka ikkje vert slått saman. Det er i tråd med fleirtalsvedtak i fylkestinget i Hordaland, som to gonger har vedteke at ein støttar intensjonsplanen som vart framforhandla, og med utgangspunkt i den, søkte Stortinget om samanslåing av dei tre fylka.

Spørsmål 2:

La meg først slå fast at regionreforma og utflytting av statlege arbeidsplasser er to ulike prosessar. Fylkesordføraren ønskjer så mange arbeidsplassar som mogleg i vår region. For meg handlar regionreforma om overføring av oppgåver. Sjølv sagt vil større oppgåver kunne gje fleire arbeidsplassar. Mange av dei oppgåvene vert allereie handtert av regionale aktørar her hjå oss, som til dømes fylkesmannen.

Spørsmål 3:

Det er Stortinget som tar avgjerda i denne saka, og derfor vert det ikkje noko ny handsaming av dette spørsmålet.

7. Natalie Golis (MDG) hadde sendt inn slikt spørsmål:

«Bruk av salt på fylkesveiene: Reduser veisaltingen

Hordaland MDG er kjent med at veisalting forårsaker omfattende, alvorlige og enormt kostbare følgeskader på kjøretøy, betongkonstruksjoner, vei, vegetasjon, matjord, innsjøer, drikkevann, grunnvann samt natur og miljø for øvrig.

MDG er også kjent med rapporten fra Transportøkonomisk Institutt (TØI / Bjørnskau, rapport nr. 1171/2011) hvor veisaltingens effekt på trafikksikkerheten er kraftig nedjustert sammenlignet med tidligere påstander fra Statens Vegvesen.

Rapporten konkluderer også med at veisaltingen generelt ikke har noen positiv effekt på de alvorligste vinterulykkene, ref. kapittel 4.4.2. Rapporten påpeker også at de alvorligste vinterulykkene kan øke ved salting i nordlige områder, i innlandskommuner, ved snøfall og i kulde. Dette er i så fall relevant for vestlandske forhold.

MDG mener at fylkeskommunen skal ha som mål å kraftig redusere forbruket av veisalt, ved å avvikle bruken av veisalting på fylkeskommunale veier med ÅDT <5000. Dette bør også inkludere salt i strøsand. Veisalting i sårbare områder som ved drikkevannskilder og innsjøer mener MDG skal avvikles umiddelbart.

Bruk av veisalting kan tillates på de mest trafikkerte veiene med ÅDT >5000 ved at disse får saltbruk tilsvarende driftsklasse D (DkD). Dermed brukes veisalting kun unntaksvis og hovedsakelig i overgangsperiodene høst og vår ved temperaturer over -3 grader. Brøytesyklusene kan dog ved behov justeres tilsvarende høyere driftsklasser på alle typer fylkeskommunale veier.

MDG er kjent med at gjennomsnittshastighetene midtvinters kan bli redusert med opptil 5-10 km/t på de veiene som får endret driftsklasse og dermed mer vinterføre. Vi er også kjent med Stortingets "Nullvisjon" og anser derfor en slik moderat reduksjon i gjennomsnittshastigheter som en stor fordel i forhold til alvorlige vinterulykker, da disse vil bli redusert som følge av reduserte hastigheter, ref. TØI-1171/2011, kap. 4.4.2.

Salting fører til oppgitthet blant bileiere som opplever farlig rust i bremsesystemer på bilene. Forfallet i bilparken øker raskere enn det behøver, også det er en miljøutfordring. Argumentet med sikkerhet er viktig, da slaps og salt i snølagt veibane fører til fare ved dårlig sikt på bilrutene.

Spørsmål:

- Vil fylkesordføreren ta konkrete grep for at fylkeskommunen skal ha økt satsing på mekanisk fjerning av snø/ is og strøing med sand/ fastsand, samt vurdere økt bruk av vinterfartsgrenser?
- Hva er fylkeskommunens årlige forbruk av veisalt – og hva er kostnaden?
- Har fylkesordføreren planer om konkrete grep som kan redusere veisaltingen i Hordaland, for eksempel samarbeid omkring forskning eller kompetanseheving med andre fylker eller med forskningsmiljø i Sverige?
- Vil fylkesordføreren kreve at kontrakter som inngås på vedlikehold av veinettet må inneholde klare retningslinjer for å unngå salt og bevare naturmangfold langs veiene våre?
- Har fylkesordføreren kjennskap til om det er skjedd noen skader på innsjøer pga. veisalting i vårt fylke?

Jmf:

<http://www.vegvesen.no/Om+Statens+vegvesen/Presse/Pressemeldingsarkiv/Vegdirektoratet/28-av-63-innsj%C3%B8er-skadet-av-vegsalt>

Fylkesordføreren svarte slik:

1. Innleiingsvis må det seiast at Statens vegvesen (SVV) har eit kontinuerleg fokus på å redusera saltforbruket, slik at forbruket vert optimalisert i forhold til trafikktryggleik, framkomst/regularitet og miljøkonsekvensar. Vegdirektoratet har utarbeidd handbøker til bruk for drift og vedlikehald av vegnettet. I HB R610 finn ein retningslinjene for bruk av salt. Ved revisjon av denne handboka vart resultatata i TØI-rapporten som er nemnt over teke omsyn til.

På vegar med høg trafikk har strøsand den ulempa at den fort vert blåst vekk, og effekten er difor kortvarig. Alternativet med strøsand er heller ikkje utan miljøkonfliktar, då avrenning med sand/slamhaldig vatn til dei same resipientane, kan medfører auka slamnivå og dårleg vasskvalitet.

Spørsmålet om egne vinterfartsgrenser har ikkje vore vurdert som eit aktuelt tiltak. Vintertilhøva på vegane vil uansett variera mykje alt etter geografi og topografiske tilhøve. Bilførarar sitt pålegg om å tilpassa farten etter forholda vil alltid vera ein viktig faktor for å sikra trafikktryggleiken.

2. Årleg forbruk av vegsalt og kostnader.

Vinteren 2014/15 vart det nytta 21600 tonn salt, og 2015/16 vart det brukt 19250 tonn. Det er ikkje råd å finna kostnaden direkte, då ein vesentleg del av den går inn som ein del av vinterdrifta.

3. SVV har fokus på oppfølging av vinterdriftsmengder, med betre opplæring av byggherre og oppfølging av entreprenørane. SVV har også samarbeid med, NTNU og dei andre nordiske landa for auke kompetanse, utveksle erfaring mv. om vinterdrifta generelt samt vidareutvikle beslutningsstøtte for entreprenørane. Vidare pågår det i Hordaland eit forsøk med redusert salting på nokre gang- og sykkelareal for å redusere saltforbruk og økonomisk besparing. For dette gang- og sykkelarealet vert salt berre nytta ved påfrysingar. På nokre køyrevegar/område med krav til bruk av salt, er tida for gjenoppretting av bar veg forlenga for å redusere saltforbruket.
4. Å vinterdrifte utan salt, er ikkje praktisk (gjennomføringsevne, regularitet og økonomi), miljømessig (støv og slamavrenning) eller realistisk ut frå trafikktryggleiksmessig synspunkt. Det er såleis ikkje konkrete planar om å fråvika HB R610 sine retningslinjer for salting av vegar.
5. Skade på innsjøar har me ingen god dokumentasjon på. I samandraget i rapporten frå NIVA som det vert synt til i spørsmålet "[Vegsalt og tungmetaller i innsjøer langs vegar i Sør-Norge](#)" heiter det:

Statens vegvesen har ønsket å belyse de vannkjemiske konsekvensene av avrenning fra vegar til vegnære og innsjøer, omfanget av påvirkede innsjøer, samt årsaksforholdene mellom salting, vegtrafikk og forurensningssituasjonen i innsjøer ved saltede vegar i Sør-Norge. Materialet består av 121 innsjøer der 2 felles for undersøkelsene i 2005 og 2010. Kobber ble ofte funnet i forhøyede konsentrasjoner og ca. halvparten av innsjøene hadde dårligere tilstandsklasse i 2010 enn i 2005. Det antyder at problemet med forurensning av kobber fra vegtrafikk er økende. 41 av totalt 63 undersøkte innsjøer i 2010 hadde oksygenvinn, 28 av disse hadde saltindusert oksygenvinn. Av 17 innsjøer med saltinduserte oksygengradienter i 2005 hadde 14 fått kraftigere gradient i perioden fram til 2010. Tre av 10 undersøkte vernede innsjøer i 2010 hadde saltindusert oksygenvinn. Sju av ni innsjøer med data over flere ti-år hadde fått økt saltkonsentrasjon fram til 2005. En økning av saltkonsentrasjonene ble observert i tre av disse fram til 2010. Problemene med innsjøer der grunnvann er indusert av vegsalt er svakt økende. Risiko for gradientdannelse avhenger av flere faktorer. Oppfordres til estimering av denne risikoen innsjøvis eventuelt innsjøtypevis ved bruk av de utviklede modellene.